

Historikk

Grunnlaget for stiftelsen av NOF

Marinen var uten sammenlikning den største av forsvarsgrenene i Storbritannia under krigen. 13 marinefartøyer og 5 fly fra Marinens flyvåpen og ca. 500 befal og menige, fulgte Kongen og hans regjering til Storbritannia for å fortsette krigen etter at kampene på norsk jord måtte oppgis. Ved krigens slutt var mannskapsstyrken vokst til om lag 7500, flåten var økt til 52 fartøyer. Men tapene hadde vært store, tett på 1000 mann og 27 fartøyer var gått tapt.

Overgangen til fredsdrift var brutal. Hæren som bare hadde satt opp et antall mindre avdelinger under krigen, skulle bygges opp, blant annet med stillingshjemler fra Marinen. Den 2. mai 1946 utstedte Sjøforsvarets overkommando ordre til 240 marineoffiserer om å dimittere innen 1. juni samme år. Det oppstod derfor snart et behov for treffpunkter. Under krigen hadde det oppstått en korpsånd hvor samhold og felles innsats ble satt på prøve. Menneskene om bord og i land ble sveiset sammen og knyttet til hverandre. Nå ble slike bånd brutt og miljøet totalt forandret ved møtet med de som hadde vært hjemme. Behovet for å treffe hverandre et sted og prate seg ut av krigen, var stort hos mange. Blant personell som hadde tjenestegjort i de militære styrker følte derfor et behov for å holde sammen i en eller annen organisasjonsform.

Stiftelsesdag 8. mai 1948 - Formål.

Da Norges Soldatforbund våren 1948 tok opp spørsmålet om å danne en «Marinens soldatforening», fikk ideen god tilslutning bl.a. av daværende sjef for Sjøforsvaret, viseadmiral Thore Horve. Dette var opptakten til stiftelsen av Norges Orlogsforening som ble stiftet den 7. mai 1948 i den hensikt å bevare den gode korpsånd og det ekte kameratskap som hadde utviklet seg om bord under fem års krig, og vedlikeholde og styrke forsvarsviljen som var blitt levendegjort og virkelig under krigen.

I anledning stiftelsen ble det sendt et hilsningstelegram til HKH Kronprins Olav som sendte den nystartede foreningen sitt lykkønskningsstelegram den påfølgende dag. Den 8. mai regnes derfor som den offisielle stiftelsesdag for Norges Orlogsforening.

Rekrutteringsgrunnlag – Oppgaver.

Det var helt fra begynnelsen av meningen at orlogsforeningen skulle rekruttere sine medlemmer fra alle lag, uansett rang eller grad i Marinen. Under krigen ble de fleste befal og mannskaper rekruttert fra handels- eller fiskeflåten. De var således sjøens menn som etter sin tjeneste gikk tilbake til sitt yrke på sjøen. Å samle disse til aktiv foreningsvirksomhet var ingen lett oppgave. Det viste seg etter hvert at foreningen ikke passet helt inn i mønsteret til Norges Soldatforbund. Det ble nødvendig å basere seg mer i retning av maritime tradisjoner og interesser for at alle skulle føle seg hjemme i foreningens miljø. Etter hvert ble det en av foreningens oppgaver å ivareta Marinens tradisjoner i den grad det var mulig i et foreningsmiljø.

Fra «gast til admiral» - Et forbund i vekst.

Etableringen av en orlogsforening i hovedstaden hadde tydeligvis virket inspirerende langs kysten. I løpet av få år ble det dannet orlogsforeninger i Fredrikstad, Drammen, Kristiansand og Bergen. Dessverre ble foreningen i Fredrikstad ganske snart nedlagt.

Man så snart at det var behov for å samle foreningene i et koordinerende forbund som bl.a. kunne gi støtte til nydannede foreninger, og den 8. januar 1953 ble Norges Orlogsforbund dannet som paraplyorganisasjon for de lokale orlogsforeningene med viseadmiral Edvard Chr. Danielsen som forbundets første president.

Orlogsforbundets motto ble «Fra gast til admiral» for å understreke at forbundet og alle tilsluttede orlogsforeninger er for alle som tjenestegjør eller har tjenestegjort i Marinen. I foreningens motto ligger også nye signaler. Det gir uttrykk for det teamwork som krevdes for å mestre krigens krav så vel som oppgavene i fred. Etter hvert som virksomheten kom inn i faste former, ble rekrutteringsgrunnlaget utvidet. I dag kan alle som har vært tilknyttet handelsflåten eller har interesse av å støtte NOFs formål, søke om medlemskap i en av orlogsforeningene.

Ved dannelsen av Norges Orlogsforbund fikk forbundsledelsen innvilget audiens hos Hans Majestet Kong Haakon VII for å meddele den tidligere marineoffiseren i Det Danske Søværn denne begivenheten. Herunder ble fremhevet det særdeles betydningsfulle og fruktbare forholdet mellom Kongen og de militære styrker under krigen som basis for orlogsforbundets forhold til Hans Majestet. Kong Haakon fortalte at hans utdanning til offiser hadde vært av betydning når han i krigens vanskelige tid fra første dag måtte forholde seg til militære spørsmål og militært personell av alle grader og kategorier. Han godkjente der og da at Norges Orlogsforbund kunne bruke betegnelsen «Under beskyttelse av H. M. Kongen» ved presentasjon av sin identitet.

Samarbeidet med andre forbund og foreninger.

Norges Orlogsforbund hadde lenge et godt samarbeid med de andre forsvarsgreners soldat- og kameratforeninger, også med Marinens Krigsveteranforening fra denne ble stiftet i 1974. Med tiden har den flora av foreninger og forbund som eksisterte i flere år, avtatt sterkt, men NOF samarbeider fortsatt med de øvrige forsvarsrelaterte forbund. Det samme er tilfelle med marineforeningene i de øvrige nordiske land: «Marineforeningen» i Danmark, «Flottans Män» i Sverige og «Laivaston Kilta» i Finland. Annet hvert år møtes disse til nordisk stevne, et arrangement som går på rundgang mellom nasjonene, lærerike og inspirerende stevner som også støttes av de respektive lands sjømilitære myndigheter.

Kvinner i Forsvaret.

Norges Orlogsforbund har sammen med foreningene utviklet seg i takt med Forsvaret og det sivile samfunn forøvrig. På NOFs landsmøte i 1978 gikk forbundet inn for kvinners rett til medlemskap i orlogsforeningene. Samme år ble en kvinne ansatt ved Sørlandets sjøforsvarsdistrikt, medlem av KOF. I dag er det kvinner i styrene og annen virksomhet i alle orlogsforeningene. Den første kvinnelige foreningsleder ble valgt i 1995, og i 1999 fikk forbundet sin første kvinnelige president.